

Kurser ved www.LSRT.dk

Supervisoruddannelse

- 30 timers Teori & 20 timers
Supervision af Supervision
- Tag teorien eller køb hele pakken!

**v. psykologerne
Benedicte Schilling, Vibe
Strøier, Anne Engholm
Hedegaard og Claus
Haugaard Jacobsen**

- Kurset finder sted live i København
efteråret 2022
- kurset er søgt forhåndsgodkendt af DP**

På dette kursus bliver du præsenteret for supervisionens mange facetter – at supervisere fra novice til erfarne supervisand, fra den individuelle supervision, til grupper samt organisationer. Dynamikken i supervision, alliancen, brug af forskellige teoretiske ståsteder. Supervisors forskelligartede positioner samt det særegne for supervision. Og ikke mindst love og regler samt sikring af en god kontrakt for arbejdet og læringsevaluering. For mere detaljeret indholdsoversigt se længere nede i dokumentet.

Formålet med uddannelsen er, at du uddannes i de basale psykologfaglige forståelser af supervision som psykologfagligt vidensområde (bl.a. afgrænset fra konsultative ydelser) og herefter kan navigere og positionere dig psykologfagligt og kritisk i dette kliniske fagområde. For at kunne yde supervision og skabe faglig udvikling af andre professionelle kolleger på en hensigtsmæssig måde, skal psykologen som supervisor have konkrete færdigheder og kompetencer at arbejde med, tage kritisk stilling til og overveje følgende temaer, som vil blive gennemgået på uddannelsesforløbet:

1. At psykologen er i stand til at identificere en række konkrete opmærksomhedsfelter, temaer, tilgange og konkrete redskaber, som er centrale at have i sit opmærksomhedsfelt og i sin redskabskasse og funktion som supervisor
2. Kunne afklare systemfaktorer og organisatoriske forhold som fremmer et hensigtsmæssigt læringsklima og kultur.

3. Kende til den kliniske psykologis forståelse af supervisors særlige opgaver, ansvarsfelter, pligter og funktioner
4. Kunne adskille de forskellige lærings- og kvalificeringsrum, som benyttes i arbejdet, herunder især konsultative ydelser og supervisoriske ydelser.
Diskriminationsmodellen præsenteres som et nyttigt værktøj til at differentiere opgave og funktion i den kliniske supervisionspraksis.
5. Kunne forhandle og etablere den formelle og psykologiske supervisions- og læringskontrakt og læringsmål for supervision.
6. Kunne skabe grundlag for, hvordan læring monitoreres og evalueres i supervision
7. Kunne anvende bevidsthed om forskellige tilgange, modeller og metoders anvendelighed til at skabe professionsudvikling. Kurset vil ikke gennemgå eller øve alle de konkrete supervisionsmetoder i detaljer, men give ideer til psykologens refleksion om valg af de enkelte metoder.
8. Have bevidsthed om etiske og øvrige forhold, der spiller ind i etablering af og betydning af den supervisoriske arbejdsalliance
9. At forstå supervision i en organisatorisk belysning, som et velegnet forum for implementering af organisatoriske forandringer
10. At få metoder til at understøtte tværfaglig og tværorganisatorisk supervision
11. At forstå og kunne handle på gruppedynamikker i supervision og få et organisatorisk sprog for gruppens udviklingsfaser
12. At videreudvikle den enkelte psykologs færdigheder med hensyn til en pædagogisk inddragelse af gruppens refleksioner
13. At kunne arbejde med supervision i en organisatorisk belysning med forståelse af den organisatoriske kompleksitet og med indsigt i supervision som en vigtig actionslæringsramme for såvel monofaglig, tværfaglig og organisatorisk udvikling.
14. At reflektere over supervisionsprocessen med inddragelse af supervisionsrelationen, gruppedynamikker og parallelprocesser.
15. At blive i stand til at ivaretage supervisionsopgaver med yngre kollegaer på vej mod autorisation, herunder at få en øget bevidsthed om det felt, de opererer i og blive bedre i stand til at indrette supervisionen efter supervisandens behov.

Underviserne:

Benedicte Schilling er aut. cand. psych., specialist i børn, unge & familier. Akkrediteret supervisor & træner og systemisk efteruddannet både i Danmark og England i specialerne familier, ledelse og organisationer. Hun er arbejder med børn, unge, voksne og familier i sociale og psykiatriske kontekster. Erfaren underviser og forfatter til bøger og artikler om systemisk supervision og professionsudvikling. Sammen med Claus Haugaard Jacobsen initiativtager til Psykologfagligt selskab for supervision i Dansk Psykolog Forening i 2008. Hun driver uddannelsesinstituttet Schilling CTS Ltd.

Vibe Strøier, cand.psych. og specialist og supervisor i psykoterapi voksen og arbejds- og organisationspsykologi. Udvikling af teorier og metoder på såvel det kliniske som det organisatoriske felt har hendes store interesse. Hun underviser på specialistuddannelser i begge områder med fødderne fast forankret i en teoretisk og praktisk kombination af den

kliniske, pædagogiske og organisationspsykologiske faglighed med inspiration fra sociologi, politologi og filosofi.

Anne Engholm Hedegaard, aut. cand.psych., Ph.d. Tidligere adjunkt, supervisor og leder ved Universitetsklinikken på Aalborg Universitet, hvor hun bl.a. har undervist, forsket og publiceret indenfor supervisionsområdet. Aktuelt privatpraktiserende i Århus med arbejdsopgaver indenfor psykoterapi og supervision samt medvirken i supervisoruddannelser og kurser.

Claus Haugaard Jacobsen, aut. cand.psych., ph.d. og specialist og supervisor i psykoterapi. Privat psykologpraksis i Aalborg. Tidligere klinisk psykolog i voksenpsykiatrien samt professor i klinisk psykologi og klinikleder. Claus har forsket i, publiceret bøger og artikler om supervision, psykoterapi, terapeuters faglige udvikling mv. Har i mere end 25 år haft et omfattende virke som supervisor samt medvirket i mange supervisoruddannelser.
www.claushaugaard.dk

Sted: København, Brønshøj Vandrehjem. Herbergvejen 8, 2700 København. Gratis P og bus lige til døren. Også mulighed for overnatning på stedet.

Tid: september, oktober og november 2022.

Teori: 19/9 kl 10-17, 20/9 kl. 9-16, 10/10 kl. 10-17, samt 10/11 kl. 10-17 og 11/11 kl. 9-16

Supervision/Træningsdage: 11/10 kl 10-17, 12/10 kl. 9-16 samt 14/11 kl 10:00-17.00 og 15/11 kl 8.45-15.45.

Vi begynder til tiden, og der er morgenmadsbuffet fra kl. 7:30 hver dag.

Pris: for **teori og supervision** kr. 21990 early bird med bindende tilmelding og fuld betaling seneste den 12. maj 2022. Herefter er prisen kr. 23990.

For **teori alene** er early bird prisen kr. 13990 og efter den 12. maj 2022 kr. 14990.

Ved betaling senere end den 12. august 2022 stiger prisen med kr. 500.

Tilmelding er bindende fra: den 12. august 2022 og skal ske via samtidig betaling og tilmelding på webben www.LSRT.dk/kursus. Ved tilmelding på webben bedes du med det samme betale det fulde kursusbeløb, hvis du vil gøre brug af early bird prisen. Alternativt et depositum på kr. 500 til vores bankkonto reg: 2310 kto: 0759647998. Mærket: 'navn +SUP'. Først ved betaling er din plads reserveret og din tilmelding vil herefter blive færdigregistreret. Restbeløbet skal være os i hænde seneste den 12.august 2022, ved for sen betaling stiger prisen med yderligere kr. 500.

Når du tilmelder dig via vores webformular, er du tilmeldt og har givet tilsagn til at betale for kurset. Framelding af pladser til fuld pris kan ske frem til deadline for bindende tilmelding, mod tab af depositum/gebyr på kr. 500. Efter denne dato kan returnering af kursusafgift fratrukket gebyret alene forekomme, hvis vi eller du kan finde en til at overtage pladsen. Kursusgebyr vil blive opkrævet v. for sent afbud/ udeblivelse, såfremt pladsen ikke kan afsættes til anden side. Framelding skal altid ske via mail til kursus@LSRT.dk.

Vi har ikke sidste deadline for tilmelding - er der plads på kurset, er du velkommen til at melde dig til samme morgen, men send en sms/ring dog først ;-)

Der modtages kun individuelle tilmeldinger. Har du spørgsmål kan du kontakte os på kursus@LSRT.dk eller tlf. 2624 4064.

Se mere om indhold og litteratur her:

Modul 1: Generel introduktion til supervision, rammesætning, kontrakt og grundlæggende etik og love. Underviser: Benedicte Schilling

Modul 1 er en introduktion af supervision og vil sætte scenen for supervision i en kompleks dansk virkelighed, hvor ord som patientsikkerhed, ydelser, effektivitet og kvalitetssikring fylder stadig mere og går hånd i hånd med opmærksomhed på både supervisor og supervisanders oplevelser af arbejdsvilkår og pres på tilgang af opgaver, klienter og patienter, sårbarhed og udbrændthed.

Vi vil på dag 1 lægge rammerne for funktionen og opgaverne som supervisor med fokus på centrale aspekter ved supervision: Rammesætning, kontekst og kontrakt

Vi skal dykke ned i supervision som et Lærings- og professionsudviklingsformat:

Supervisionens essens, teori og læringsperspektiv.

Herunder tre centrale positioner og funktioner for supervisor i det psykologiske fagområde: Formaterende, socialiserende og rehabiliterende funktioner.

Benedicte vil desuden præsentere og invitere til dialog om etiske og juridiske regler for supervisor og supervisand og dennes konsekvenser for psykologens funktion som supervisor og supervisand: Ansvar, opgaver, rettigheder og særlige pligter.

Herunder belyses det triadiske aspekt i supervision, som I også kommer til at arbejde grundigt med i modul 3: Vi er i supervision for borgernes skyld! Betydningen af Patientsikkerhed for vores praksis og vurdering af succes i supervision. Opgaveorientering og praksisnærhed i fokus.

Herefter kigger vi på supervision som et læringsrum, hvor vi med pædagogisk-psykologiske virkemidler skaber grundlag for dannelse og uddannelse af fagprofessionelle, som har opgaver med klienter og patienter, kan finde sted. Der vil være præsentation og dialog om differentiering af de forskellige lærings- og kvalificeringsrum, som vi benytter i arbejdet med vores kolleger. Vi drøfter afgrænsning af supervision fra andre læringsrum som terapi, sparring, coaching, rådgivning og undervisning.

Deltagerne indføres i et godt navigationsværktøj, som supervisor kan bruge til at understøtte sit valg af rolle, tilgang, funktion og metode, Diskriminationsmodellen

Undervejs introduceres også vigtige temaer, som I også kommer til at arbejde meget mere med på de efterfølgende teoridage, herunder:

1. Hvordan med ledelse og kollegaer som med- og modspillere i dit supervisionsarbejde?
2. Supervisors særlige opgaver, ansvarsfelter, pligter og funktioner i supervision.
3. Supervisandens særlige opgaver, pligter og funktioner og hvilke krav kan jeg stille til supervisanden i supervision?
4. Den gode supervisor versus den skræmmende supervisor. Etiske temaer, der kan spille ind i etablering af og betydningen af den supervisoriske arbejdsalliance.
5. Supervisorrollen og dens mulige dilemmaer: muligheder og begrænsninger ved at være intern eller ekstern supervisor?

Anden dag vil Benedicte se på Supervisionens organisation

Herunder samtale om systemfaktorer, organisatoriske og ledelsesmæssige forhold, som fremmer eller hæmmer et hensigtsmæssigt læringsklima og kultur for supervision. Vi vil undersøge hvordan vi bedst kan kontrakte supervisionsopgaver.

Om eftermiddagen vil vi kigge nærmere på læring og evaluering af læring i supervisionsforløb. Hvilken læring og effekt ønsker vi af et supervisionsforløb? Hvordan ved vi, at supervisionen understøtter det, som supervisanden skal kunne i sin praksiskompetence, for at kunne være bedst til gavn i sin opgaveløsning? Hvordan evalueres supervisionsforløb? Hvordan monitoreres og evaluerer vi som supervisorer læringen i supervision? Vi drøfter evalueringsteorier, supervisionskontrakten og de etiske aspekter af evaluering: Etik, dilemmaer og valg, vi træffer i supervision.

Modul 2: Den erfarne supervisand – Konsultativ + tværfaglig supervision. Underviser: Vibe Strøier.

På dag 3 belyser Vibe Strøier supervision i en organisatorisk kontekst med metodeinspiration fra den eksistentielle psykologi. Hun sætter fokus på supervision som et strategisk-organisatorisk redskab for såvel monofaglige som tværfaglige grupper i organisationer. Mange psykologer står som supervisorer i et arbejdsfelt, hvor der sker et skift fra samarbejdsformer, der er velegnede til "tamme" løsninger til et udviklingsfelt, der kan løse "vilde problemer". De vilde problemer kræver en mulighedsdrevne approach med aktionslæring som netop supervisionskonteksten kan understøtte.

Supervisionsmetoderne der introduceres, er påvirket af den eksistentielle psykologi, der med sin fænomenologiske forståelse rummer en præcision af supervisors evne til at kunne positionere sig i såvel en undersøgende som en udfordrende og rådgivende position. Der præsenteres endvidere pædagogiske metoder til inddragende teamrefleksioner i gruppesupervision.

Dag 4 + Dag 5: Praksistræning af supervisorfærdigheder

Supervision af supervision og træning af supervisionspraksis

De to træningsdage vil Benedicte Schilling og Vibe Strøier begge dage facilitere deltageres træning af og bevidsthed om egen stil og supervisor kompetencer. Alle forbereder på forhånd en konkret sag, som man gerne vil superviseres på i løbet af dagen.

I dag får vi mulighed for at praktisere som supervisor og at få tilbagemelding på vores egen stil fra hinanden og underviserne. Deltagerne fordeles i grupper á max. 8 personer, således at alle får mest muligt ud af supervisionen. Deltagerne superviserer på skift hinanden, giver hinanden feedback på egen stil samt går i dialog om udfordringer og erfaringerne som vi erfarer ved at fungere som supervisor. Formålet er, at deltagerne lærer om og bliver mere trygge i funktionen som supervisor og får erfaringer med at give og modtage feedback fra hinanden og supervisanden på egen praksis, hvilket er vigtige kompetencer at have som supervisor.

Supervisorer: Benedicte Schilling og Vibe Strøier

Modul 3.1: Den erfarne supervisor. Underviser: Anne Hedegaard

På dag 6 sætter Anne Hedegaard fokus på de relationelle dynamikker i supervision. Dette gælder for det første det dyadiske samspil mellem supervisor og supervisand, hvor vi vil fordybe os i supervisionsalliancen og blive klogere på, hvad der kan styrke og svække denne centrale samarbejdsrelation. Dernæst udvider vi billedet og undersøger de dynamikker, vi som supervisorer skal være opmærksomme på, når vi arbejder med gruppesupervision; fordele og ulemper ved gruppesupervision, gruppedynamikker, at strukturere gruppesupervision etc. Som

supplement til disse ”fællesfaktorer” i supervision afsluttes dagen med fælles refleksioner over teorispecifikke tilgange til supervision fx narrativ, kognitiv, psykodynamisk.

Modul 3.2: Uddannelsessupervision: Autorisations-supervision + novice supervision

Underviser: Claus Haugaard Jacobsen

Dag 7 ser på, at være supervisor for begynder-terapeuter og psykologer på vej mod autorisation er en kompleks opgave. Mange relativt nye i faget ansættes i stillinger, der på en række områder er udfordrende for dem, samtidigt med de ofte befinder sig i den vanskelige overgang fra teoretisk studie til klinisk praksis, og her til har brug for støtte og brobygning. Endvidere må supervisor også være sig sin kontrolfunktion bevidst, og samtidig skabe en tryk supervisionsrelation. Endelig har supervisanderne mange samtidige læringsbehov, og ofte er de ikke i stand til at formulere, hvad de behøver for at opnå optimal faglig udvikling.

Undervisningen centrerer sig således om følgende emner: 1) Karakteristika hos den unge psykolog (på vej mod autorisation), og dennes faglige udvikling, herunder 2) Supervisors rolle, fokus, mv. i forhold til sådanne supervisander. 3) Supervisors kontrolfunktionen, herunder en beskrivelse af supervisanders forskellige typer vanskeligheder, og hvordan man tackler dem. 4) Refleksioner over, hvilke sager man bringer med til supervision, hvordan de præsenteres (supervisionsmaterialet) samt 5) selve supervisionsprocessen, om end det er vanskeligt at tale op.

Dagen rundes af med nogle betragtninger om 6) en psykodynamisk tilgang til supervision, samt 7) parallelprocesser, som ifølge meget litteratur særligt er fremtrædende hos den uerfarne terapeut.

Dag 8 + Dag 9: Praksistræning af supervisorfærdigheder

Supervision af supervision og træning af supervisionspraksis

De to træningsdage vil Claus Haugaard Jacobsen og Anne Hedegaard begge dage facilitere deltagernes træning af og bevidsthed om egen stil og supervisor kompetencer. Alle forbereder på forhånd en konkret sag, som man gerne vil superviseres på i løbet af dagen.

I dag får vi mulighed for at praktisere som supervisor og at få tilbagemelding på vores egen stil fra hinanden og underviserne. Deltagerne fordeles i grupper á max. 8 personer, således at alle får mest muligt ud af supervisionen. Deltagerne superviserer på skift hinanden, giver hinanden feedback på egen stil samt går i dialog om udfordringer og erfaringerne som vi erfarer ved at fungere som supervisor. Formålet er, at deltagerne lærer om og bliver mere trygge i funktionen som supervisor og får erfaringer med at give og modtage feedback fra hinanden og supervisanden på egen praksis, hvilket er vigtige kompetencer at have som supervisor.

Supervisorer: Claus Haugaard Jacobsen + Anne Hedegaard

Referenceliste

Modul 1 (Benedicte)

Copeland, Sue (2005): *Counselling Supervision in Organisations. Professional and Ethical Dilemmas Explored*, Routledge 2005, Kapitel 1: Mentor, Coach, Consultant or Supervisor? Defining the Role

Hawkins, Peter & Robin Shohet (2000): *Supervision in the Helping Professions* Buckingham, England: Open University Press: Kapitel 6: A Process Model of Supervision

Jacobsen, Claus Haugaard & Karen Vibeke Mortensen (2017):

Supervision af psykoterapi og andet behandlingsarbejde: Almen og psykodynamisk supervisionsteori

Hans Reitzels Forlag

Kapitel 1: Supervision og de tilgrænsede områder

Kapitel 3: Supervisionsmodeller

Kapitel 7: Supervisionskontrakt og det første møde

Molly-Søholm, Thorkild; Nikolaj Stegeager & Søren Willert (red.) (2020):

Systemisk Ledelse: Teori og praksis

Samfundslitteratur, Aalborg Universitet, 2020, Schilling, Benedicte: Systemisk supervision

Kognition & Pædagogik: Tidsskrift om gode læringsmiljøer (2015):

Tema nr. Pædagogisk vejledning. Nr. 98, december 2015

HERI: Schilling, Benedicte: Positionering, professionsudvikling og dansen i pædagogisk vejledning

Schilling, Benedicte; Claus Haugaard Jacobsen & Jan Nielsen (2010):

Supervision og de 3 K'er, Psykolog Nyt, nr. 4, 2010

Modul 2 (Vibe)

Mads Bendixen & Niels Christian Mossfeldt Nickelsen(red) 2014: Innovationspsykologi. Erhvervspsykologiserien. Dansk Psykologisk Forlag. 2014

Heri: Vibe Strøier: Den genealogiske metode. Et overgangsritual i innovationsprocesser

Jakob Hassing Pedersen (red) 2016: Supervision i et organisatorisk perspektiv. Teoretisk og metodisk inspiration til bedre praksis. Dansk Psykologiserien. Dansk Psykologisk Forlag.

Heri: Vibe Strøier: Organisationen banker stædigt på: Supervision som implementeringsbase for vilde problemer.

Jakob Hassing Petersen (red) 2008: Perspektiver på supervision. Dansk psykologisk Forlag.

Heri: Annette Mortensen: Dirty supervision-forbudte trin? Om supervision (og konsultation) i komplekse kontekster samt Vibe Strøier: Supervision og eksistentiel psykologi

Modul 3 (Anne og Claus)

Anbefalet:

Bordin, E. S. (1983). A working alliance based model of supervision. *The Counseling Psychologist*, 11(1), 35-42.

Hedegaard, A. E. (2020). The supervisory alliance in group supervision. *British Journal of Psychotherapy*, 36(1), 45–60.

Rosenberg, N. K. & Mørch, M. M. (2013). Tværfaglig supervision på kognitivt adfærdsterapeutisk grundlag. I: Bertelsen, P., Jacobsen, C. H. & Rosenberg, N. K. (red.). *Tværfaglig supervision. Centrale teorier og anvendelsesområder*, pp. 69-84. Kbh.: Hans Reitzels Forlag.

Holmgren, A. (2013). Narrative perspektiver på supervision. I: Bertelsen, P., Jacobsen, C. H. & Rosenberg, N. K. (red.). *Tværfaglig supervision. Centrale teorier og anvendelsesområder*, pp. 86-113. Kbh.: Hans Reitzels Forlag.

Jacobsen, C.H & Mortensen, K.V. (2017). Supervision af psykoterapi og andet behandlingsarbejde. Almen og psykodynamisk teori. København. Hans Reitzels Forlag.

Kapitlerne 2, 4, 5, 6, 8 og 9.

Supplerende:

Hedegaard, A. E. (2013). Psykodynamisk perspektiv på svækkelser og brud i supervisionsalliancen. *Matrix*, 30(3), 174-197.

Hedegaard, A. E. (2017). Reparation af svækkelser på supervisionsalliancen – resultater fra en dansk undersøgelse. *Psyke & Logos*, 38(2), 52-68.

Boëthius, S. B., Ögren, M.-L., Sjøvold, E. & Sundin, E. C. (2005). Experiences of group culture and patterns of interaction in psychotherapy supervision groups. *The Clinical Supervisor*, 23(1), 101-120. http://dx.doi.org/10.1300/J001v23n01_07

Jacobsen, C. H. & Kjølbye, M. (2013). Psykodynamisk tværfaglig supervision. I: Bertelsen, P., Jacobsen, C. H. & Rosenberg, N. K. (red.). *Tværfaglig supervision. Centrale teorier og anvendelsesområder*, pp. 52-67. Kbh.: Hans Reitzels Forlag.

Morthorst, P. & Nielsen, J. (2013). Grupp supervision på dynamisk grundlag. I: Nielsen, J. & Sørensen, P. (red.) *Brug gruppen*, pp. 331 – 351. Kbh. Hans Reitzels Forlag.

Pedersen, J. H. (2008). Systemisk supervision - refleksion og sprog som grundlag for udvikling i arbejdet. I: Pedersen, J. H. (red.). *Perspektiver på supervision. En erhvervspsykologisk antologi* (pp. 23-74). Psykologisk Forlag.